

zámek

Kontakty:

SOKOLOU

Krajské muzeum Sokolov
Zámecká ul. č. 1
356 00 Sokolov
tel.: +420/352623930, +420/352601171
fax.: +420/352602217
e-mail: muzeum@omks.cz
Fotografie: Pavel Beran, Jiří Berger
Text: Pavel Beran
Vydal: Krajské muzeum Sokolov, 2004
Tisk a grafická úprava: Studio Oko

Krajské muzeum Sokolov

SOKOLOV

Sokolovský zámek

Opevněné sídlo v místech dnešního sokolovského zámku vzniklo při důležité křižovatce zemských cest. Nejstarší písemná zmínka o Sokolově je ze 13. dubna 1279, kdy se v souvislosti s obchodními jednáními připomínají bratři Nothaftové, kteří užívali přídomek „ze Sokolova“ („de Walchenawe“). Tehdy již patrně stála, a jako panské sídlo sloužila, vodní tvrz, která je doložena archeologickým výzkumem. Byla tvořena kruhovou hradební obvodovou zdí (o průměru kruhu 42 metrů), která obklopovala obytný palác obdélníkového půdorysu. Nothaftové prodali panství v roce 1339 Winklerům a od nich se majetek dostává v roce 1366 do správy královské komory.

Husitské války se osudu panství nedotkly a po jejich ukončení získal sokolovské panství v roce 1434 Kašpar Šlik. Šlikové kolem roku 1480 přestavěli tvrz na hrad téměř čtvercového půdorysu se čtyřmi nárožními věžemi, který dal základ dnešní zámeké stavbě.

Posledním pánem Sokolova ze šlikovského rodu byl Jan Albin, který se svým bratrem Jáchymem Ondřejem patřil od roku 1618 k vůdcům českého stavovského povstání. Po porážce povstání v rozhodující bitvě na Bílé hoře 8.11.1620 Jan Albin Šlik uprchl do ciziny a jeho bratr Jáchym Ondřej byl 21.6.1621 popraven na Staroměstském náměstí v Praze.

Hned roku 1621 byl sokolovský hrad s celým panstvím Šlikům zabaven a roku 1622 prodán Nosticům, významnému rodu pevně oddanému Habsburkům.

Sokolovský hrad plnil svou vojenskou funkci při obraně města po celou dobu třicetileté

války. V Sokolově se během ní vystřídali jak stavovští, tak císařští, saské vojsko, bavorská armáda a naposledy Švédové, kteří město a poškozený hrad v roce 1648 vypálili. Sokolovský hrad byl po útocích v průběhu války zcela zničený a proto jej nechal přestavět jeho majitel Jan Hartvik Nostic v pozdně renesančních formách na pohodlný zámek. Přestavba byla provedena v letech 1659–1663.

Kolem roku 1730 bylo upraveno okolí zámku ve stylu francouzské zahrady s bohatou sochařskou výzdobou. Roku 1742 za války o rakouské dědictví obsadili zámek Francouzi, za sedmileté války roku 1762 město a zámek vyplenili Prusové. V letech 1800–1805 nechal osvicený hrabě Bedřich Nostic – Rieneck zámek důkladně opravit a upravit v klasicistním stylu. Drobné stavební úpravy byly prováděny dále v roce 1870 a kolem roku 1880 byly staré střechy zámekých věží nahrazeny stanovými, které se zachovaly dodnes. V 70. letech byly prováděny opravy fasád, interiéru a přízemí zámku bylo adaptováno na obřadní síň a reprezentační prostory města. Opravy však byly provedeny nekvalitně a vzhledem k historickému významu budovy necitlivě.

V letech 1993 – 1994 došlo k nové generální opravě zámku. Tato poslední obnova respektuje klasicistní architektonický výraz z počátku minulého století. Fasády zámku dostaly charakteristickou cihlovou barvu a okenní ostění a portály byly zvýrazněny barvou bílou.

Vlastní muzeum bylo v Sokolově založeno již v roce 1934 místním muzejním spolkem se sídlem v objektu na okraji Starého náměstí. Po 2. světové válce bylo muzeum přemístěno po opuštění zámku armádou do tohoto objektu. V roce 1982 bylo muzeum přeměněno na městské a od roku 1984 neslo statut muzea okresního. V roce 2003 přešlo pod zřizovací pravomoc Karlovarského kraje jako Krajské muzeum Sokolov. V roce 1994 byla zprovozněna pobočka muzea v Krásné a v roce 2001 pobočka v Horním Slavkově.